

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄

Χ

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 28 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1913

Χ

ΑΡΙΘΜΟΣ 517

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Τουρισμός.

ΜΟΥΣΟΤΡΑΦΗΣ. Η μουσική κίνηση κάθε μήνα.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ. Εκπαιδευτική συζήτηση.

Επιθεώρηση.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οι απόγονοι (Τέλος).

HANS WRACK. Ο τουρισμός του νικητή.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σ' άπαντωνά φύλλα της έφημ. «Νέα Έλλάς» ο καθηγητής της Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο Ν. Έξαρχόπουλος εκθέτει τις γνώμες του για τα νέα Έκπαιδευτικά νομοσκέδια και βρίσκεται αντίπαλός τους, έχ' στις λεπτομέρειες, που δέν πιάνει να τις εξετάση, λέει, και που κ' έμεις για την ώρα δέν τις ξέρουμε ακόμη, αλλά στις βάσεις.

Τ'νομοσκέδια προτείνουν εξάχρονη ύποχρεωτική για όλους εκπαίδευση στο Δημοτικό σχολείο και κατόπι, για τή Μέση Έκπαίδευση, δρίζουν δυ' ειδών σχολεία παράλληλα, τ' Αστικά, με τρία χρόνια σπουδής, και τ' Γυμνάσια, μ' έξι.

Ο κ. Έξ. προτείνει: 1) να μπορούν, έσοι μαθητές του δημ. σχολείου θέλουν νακολουθήσουν ανώτερες σπουδές, να εισάγονται στα σχολεία της Μέσης Έκπαίδευσης από την τέταρτη του Δημοτικού· 2) οι δύο ανώτερες τάξεις του Δημοτικού σχολείου να γίνουν ειδικά κατάλληλες για τ' παιδιά του κατώτερου λαού, και 3) τ' Αστικά σχολεία, ή έπως άλλως θα ονομαστούν τ' κατώτερα της Μέσης Έκπαίδευσης, να γίνουν τετρατάξια. Για τ' Γυμνάσια, τί έχει να πη ό κ. Έξ., δέν ξέρουμε, γιατί ως σήμερα που γράφουμε δέ δημοσιεύτηκε έλη ή μελέτη του. Από κάποιες φράσεις όμως φαίνεται ότι τή Μέση Έκπαίδευση τή θέλει οχτάχρονη με δυ' επάλληλα σχολεία, κι αφού τ' κατώτερο τ' θέλει

Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΗΤΗ

Στην ψυχή του Τολστόη

Μάννα, μη με φιλήσεις! Ματωμένα
Τ' χέρια μου, για κοίτα, ακόμα στάζουν
Μαννάδων αίμα, μάννα, σαν κ' έσένα,
Που στα χωριά τους κόλυβα μοιράζουν.

Να π'ας στην εκκλησιά κερί ν' ανάψεις,
Τ' πόδια του Χριστού, τ' ματωμένα,
Να πέσεις να φιλήσεις, και να κλάψεις,
Μαζί με τή θλιμμένη τήν Παρθένα.

Κι' αφ' τόν άκεανό της άγιας Βίβλης
Κι' Αγάπης σχώρεση για με φιλήσεις
Και ν' άρθεις σπίτι, μάννα, με νίψεις—
Κι' άπε—ώ γλύκα μου—να με φιλήσεις.

HANS WRACK

τετρατάξιο, θά πη ότι άφίνει τ' Γυμνάσιο έπως είναι, τετρατάξιο.

Και τ' προτείνει, λέει, αυτά ό κ. Έξ., γιατί ή κοινή εξάχρονη δημοτική εκπαίδευση θά βλάψη τ' δημοτικό σχολείο και δέ θά τ' αφήση να χειραφετηθή από τή μέση εκπαίδευση, και θά βλάψη και τ' σχολεία της μέσης εκπαίδευσης.

Η λογική όμως που μεταχειρίζεται για να στηρίξη τις αντιλογίες του δέ μ'ας φαίνεται καθόλου φρίνα.

Λέει ότι εξάχρονη κοινή εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο θά έμποδίση τή χειραφέτησή του, γιατί και με τις έξι τάξεις του, εκεί που έσα με τώρα με τις τέσσερις, θά υπηρετη τή μέση εκπαίδευση. Τι έννοει μ' αυτό; Έννοει ότι, έντας κοινή ή εκπαίδευση και στις έξι τάξεις για όλα τ' παιδιά και της κατώτερης και της ανώτερης κοινωνίας, εξ ανάγκης τ' πρόγραμμα του δημ. σχολείου θά πλησιάζη τ' ανθρωπιστικό πρόγραμμα των σχολείων της μέσης εκπαίδευσης και γι' αυτό οι άπόφοιτοι θά σπρώχνονται γι' ανώτερες σπουδές, ενώ όπως αυτός δρίζει, δηλ. λαϊκό πρόγραμμα στις δυ' ανώτερες τάξεις, θά κλείση ό δρόμος για τ' Αστικά σχολεία;

Κ' έτσι αν είναι, δέ βλέπουμε τί χειρότερο μπορεί να γίνη απ' ό,τι γίνεται σήμερα, αντίθετα μά-

λιστα βλέπουμε καλύτερη, γιατί θάχουμε παιδιά πὸ καλὰ καταρτισμένα γιὰ τὴ μέση ἐκπαίδευση. Ἄλλὰ καὶ μετὰ τὴ δική του τὴν πρόταση, πῶς θὰ κλείσῃ ὁ δρόμος ποῦπαμε, ἀφοῦ ὁ ἴδιος τὸν κάνει εὐκολώτερο μετὰ τὴ διάταξη νὰ φεύγουν ἀπὸ τὴν τέταρτη ὅσοι θάκοιλουθῶσιν τὴ μέση ἐκπαίδευση ; Ἡ μήπως ἔτσι θὰ φεύγουν λιγώτεροι ; Ἴσως, ἀν σκεφτόμε ὅτι οἱ πλούσιοι μποροῦν νὰ ἔχουν ὠρισμένο σκέδιο σπουδῶν γιὰ τὰ παιδιά τους, ἐνῶ οἱ φτωχοὶ στὸ δρόμο ποῦ βρεθοῦν πάνε μετὰ τὸ βλέποντας καὶ κάνοντας καὶ μιὰ ποῦ ἀφήσουν τὰ παιδιά τους ἴσα μετὰ τὴν ἔχτη, ὕστερα πὰ θὰ βλέπουν σὰ μεγάλο βουνὸ τὰ τέσσερα χρόνια τοῦ ἀνώτερου σχολείου. Ἄλλὰ μήπως δὲ θὰ βρίσκουντ' ἄνθρωποι, γιὰ νὰ τοὺς δασκαλεύουν κι αὐτονοῦς ; Ἡ θὰ εἴρουμε μετὰ νόμο ποιοὶ θάχουν δικαίωμα νὰ κόβουν τὸ δημοτικὸν σχολεῖο στὴ μέση καὶ ποιοὶ ἔχῃ ;

Ἐπειτα, γιατί τὰ παιδιά τοῦ λαοῦ νὰ μὴν παρακολουθοῦν τὴ μόρφωση τῆς ἀνώτερης κοινωνικῆς τάξης ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο, τοῦλάχιστο σ' ὄλο τὸ ἑξατάξιον σχολεῖο, ἀφοῦ ἴσα ἴσα ὁ σκοπὸς μας πρέπει νὰ νὰ φέρουμε τὸ λαὸν σ' ἀνώτερο ἐπίπεδο ; Κι ἀνώτερο ἐπίπεδο δὲ σημαίνει βέβαια νὰ σπρώχνουμε τὸ λαὸν στὶς κλασσικὰς σπουδὰς. Ὅτι εἰν' ἀνάγκη νὰ μπῆ στὸ πρόγραμμα, γιὰ νὰ γράψωσιν τὰ παιδιά τὴ δουλιὰ καὶ τὸν τρόπο τους, νὰ χτυπηθῇ τὸ μεταναστευτικὸν πνεῦμα, νὰ ποχτήσωσιν γνώσεις ἀμεσα χρήσιμες γιὰ τὴ ζωὴ, ἔχῃ ὅμως βέβαια ἐπαγγελματικὰς, ἄς μπῆ. Ἄλλὰ μήπως αὐτὰ θὰ ζῆμιὰ, ἀν ἀκουστοῦν κι ἀπὸ τὰ πλουσιόπαιδα καὶ τὰρχοντόπαιδα ; Γιατί νὰ θέμε νὰ δημιουργήσωμε διαφορὰ ἀπὸ τόσο μικρὴ ἡλικία ; Ἀπὸ τὴν τέταρτη τοῦ δημοτικοῦ ; Καὶ ποῖο τάχα θὰ εἶναι τὸ λαϊκὸν πρόγραμμα γιὰ τὶς δυὸ ἀνώτερες τάξεις, ποῦ δὲ θὰ περιλαβαίνῃ ἀχρηστες γιὰ τὸ λαὸν γνώσεις ; Τὰ νομοσέδια δρῖζουν ὅτι ἀρχαία γλώσσα καὶ ξένη δὲ θὰ διδάσκονται στὸ δημοτικὸν σχολεῖο. Ποιὰς ἄλλης τάχα ἐννοεῖ ὁ κ. Ἐξ. ἀχρηστες γνώσεις ; Τὴ μητρικὴ γλώσσα, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν ἱστορίαν καὶ γεωγραφίαν, ποῦ δὲ θάχουν βέβαια βαρὺ φόρτωμα ἀρχαιολογικόν, τὰ φυσιογνωστικὰ ; Ἡ μήπως τίς θέλει τίς δυὸ τάξεις σὰν ἐπαγγελματικὸν σχολεῖο καὶ ἔχῃ παιδαγωγικόν ; Μὰ δέκα χρόνων παιδιά εἰν' ὄριμα γιὰ ἐκπαίδευση ἐπαγγελματικὴν ; Κι ἀν εἶναι, εἶναι δικιο νὰ φήσωμε τὰ παιδιά τοῦ λαοῦ νὰ μπάζονται στὸ ἐπαγγελματικὸν σχολεῖο μετὰ μόνον τεσσάρων χρόνων φοίτησιν στὸ παιδαγωγικόν, ποῦ, ὅπως εἶναι μάλιστα τώρα κι ὅπως ὁ ἴδιος κ. Ἐξ. λέει, μονάχα «παρῶδιαν μορφώσεως δύναται νὰ παράσχη ;» Τέτιο πρᾶμα μπορεῖ νὰ γίνεταί μόνον ἐκεῖ ὅπου τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔχουν 8 ἢ 9 τάξεις ; Σ' ἐμᾶς τώρα βέ-

βαια τὰ πιότερα παιδιά τοῦ λαοῦ ξεσκολίζονται ἀπὸ τὴν τέταρτη τάξη. Ἄλλ' ὁ σκοπὸς δὲν εἶναι νὰ φέρουμε τὴν καλύτερη ;

Γιὰ ὅλα αὐτὰ δὲ βλέπουμε, ποῦ μπορεῖ νὰ στηριχθῇ ἡ ἀντιλογία, ὅτι ἐξάχρονη κοινὴ ἐκπαίδευση θὰ βλάψῃ τὸ δημ. σχολεῖο καὶ θὰ τὸ κρατᾷ ἐξαρτημένο ἀπὸ τὴ μέση ἐκπαίδευση. Ἴσα ἴσα νομίζουμε ὅτι αὐτὴ ἡ διάταξη τῶν νομοσκεδίων ἔχει πολὺ στέρεη τὴ βάση καὶ πιστεύουμε ὅτι κ' οἱ ξένοι παιδαγωγοί, ποῦ ζητᾶνε ἕξι χρόνια κοινῆς ἐκπαίδευσης γιὰ ὅλες τὶς κοινωνικὰς τάξεις, δὲν τὸ κάνουν μόνον μετὰ τὸ σκοπὸν νὰ μετριάσωσιν τὸν κοινωνικὸν χωρισμὸν καὶ τὴν ἀντίθεση, ὅπως λέει ὁ κ. Ἐξ., ποῦ παρατηρεῖ κίβλας ὅτι σ' ἐμᾶς «τοιαῦτα ὀξεῖα κοινωνικὰ ἀντιθέσεις δὲν ὑπάρχουν» — ; —, ἀλλὰ καὶ γιατί βρίσκουν ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὴ πὸ λιγὸχρονη μόρφωση γιὰ τὴν εἰσαγωγὴν σὲ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαίδευσης. Ἐπειτα νὰ μὴν ξεχνώμε καὶ τὰ γυῦρι, ἵνα κατὰ Πάλλην εἴπωμεν, ποῦ παρουσιάζεται στα δικά μας ἐκπαιδευτικὰ πράγματα σὰ «σκόλοψ τῆ σαρκί» μας, τὸ γλωσσικὸν δηλ. ζήτημα, ποῦ κάνει τὴν ἐκπαίδευση καὶ τὴν μόρφωση τῶν παιδιῶν μας πὸ βαρικοῦνητι, κι ἀπὸ τὴν χελώνα. Ἐστὼ καὶ τέσσερα χρόνια ἀν φτάνουμε σ' ἄλλα πολιτισμένα ἔθνη γιὰ τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς μόρφωσης, σ' ἐμᾶς εἶναι λίγα καὶ τὰ ἕξι. Ἐξάχρονη λοιπὸν κοινὴ ἐκπαίδευση καὶ Ἄγιος ὁ Θεὸς !

Τὴ Μέση πάλι Ἐκπαίδευση, πῶς θὰ τὴ βλάψῃ ἡ ἐξάχρονη κοινὴ δημοτικὴ ; Βρίσκει μετὰ τὰ σωστά του ὁ κ. Ἐξ. ὅτι προτιμότερο εἶναι νὰ μπάζονται παιδιά τῆς τέταρτης τοῦ δημοτικοῦ — μετὰ ὅπως θέλη καλυτερεμένο σύστημα — σὲ τετρατάξιον, ἔστω, ἀστικὸν σχολεῖο παρὰ παιδιά τῆς ἔχτης σὲ τριτάξιον ἀστικὸν ἢ σὲ γυμνάσιον ; Ἄν δὲν εἴτανε στὴ μέση τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, δηλ. ἀν ὄργανο γλωσσικὸν τῆς ἐκπαίδευσης γίνῃ ἡ ἀγνή μητρικὴ μας γλώσσα, ἴσως ὡς ἓνα βαθμὸν θὰ συμφωνούσαμε. Ἄλλὰ τώρα ; Τώρα, ὅπως εἶναι τὰ πράγματα, ἄς μᾶς ἀπαντήσῃ ὁ κ. Ἐξ. : Τί εἶναι προτιμότερο, παιδιά ἀπόφοιτα τοῦ τετρατάξιου δημ. σχολείου νὰ εἰσάγουνται στὸ γυμνάσιον, κι αὐτὸ νὰ γίνῃ ἑξατάξιον, ἢ παιδιά ἀπόφοιτα ἑξατάξιου δημοτικοῦ νὰ εἰσάγουνται σὲ πεντατάξιον γυμνάσιον ; Κι ἀκόμη : Οἱ πανεπιστημιακὰς σπουδὰς εἶναι προτιμότερο νὰ βαστοῦνε ἕξι χρόνια ἢ ἑπτὰ καὶ νὰ μπάζουμε σ' αὐτὰς ἀπόφοιτους τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἢ νὰ βαστοῦνε μόνον τέσσερα καὶ νάχουν δικαίωμα γι' αὐτὰς οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ γυμνασίου ;

Νομίζουμε πῶς μποροῦμε νὰ κάνουμε τίς συγ-

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις έπαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνδρομές (1 δρ την τρίμηνιά).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητής ἂν δὲν προπληρώσει τὴ συνδρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περυσμένα φύλλα που λιοῦνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΜΠΡΑΒΟ! Πρῶτα κι ἀρχὴ ἀξίζει νὰ ποτείνουμε ἓνα μπράβο στὸν κ. Πρωθυπουργὸ γιὰ ὅσα εἶπε στὴ Βουλὴ γιὰ τοὺς Θεσσαλοὺς καλλιεργητὲς ἔπως καὶ γιὰ τὸ σχετικὸ νομοσχέδιο, ποὺ δὲ θὰ ἐπιτρέπη γιὰ δυὸ χρόνια τὴν ἔξωση ἀπὸ τὴ γῆ ποὺ καλλιεργοῦνε. Βέβαια, ἔπως εἶπε κι ὁ ἴδιος ὁ πρωθυπουργός, τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ δὲ λύνει τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα καθόλου οὔτε ἀγγίζει καν, εἶναι ἓνα προσωρινὸ μέτρο, ὕστερα ἡμῶς ἀπ' αὐτὰ π' ἀκούσαμε καὶ ποὺ δείχνουνε τὰ φιλοδίκαια αἰσθήματα τοῦ πρωθυπουργοῦ μας, ἐλπίζουμε ἔτι μαζὶ μὲ κάποια ἀποφασιστικὴ μεγαλύτερη ἀπ' τὴ συνειθισμένη κοντὰ στὰ καλὰ αἰσθήματα—καὶ μὲ τὴ δύναμη ποὺ ἐξακολουθεῖ ἀκλόνητη, νομίζουμε, νὰ ἔχη ἡ Κυβέρνηση δὲν πρέπει ποτὲς νὰ τῆς λείπη ἡ ἀποφασιστικότη—θὰ γίνῃ σύντομα δυνατὸ νὰ δοθῇ μιὰ δίκια καὶ γενναία λύση στὸ σοβαρώτατο ἀγροτικὸ ζήτημα.

ΚΑΙ ΚΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ! Καὶ μαζὶ μὲ τὸ μπράβο τοῦ εὐχόμαστε καὶ καλὸ ταξίδι γιὰ κεῖ ποὺ πηγαίνει. Καὶ θάναι καλὸ τὸ ταξίδι του, ἔχι ἔταν στὴ διάρκειά του εἶναι ἡσυχὴ ἢ ἀτμόσφαιρα τῆς Εὐρώ-

πης, ἀλλὰ ἔταν ὕστερ' ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ ξαστερῶση καὶ γελᾶση καὶ γίνῃ πέρα πέρα γαλάζιος ὁ Ἕλληνικὸς οὐρανὸς ἀπ' τὸ νησάκι Σάσωνα ἴσα μὲ τὸ Καστελλόριζο, καὶ ἴσα μὲ τὴν Τένεδο. Ὅ,τι θέλει ἄς κἀνῃ γιὰ νὰ τὸ πιτύχη αὐτὸ ὁ Βενιζέλος κι ἔ,τι θέλει ἄς ὑποσχεθῇ. Ὅ,τι θέλει ἄς συμφωνήση κι ὅπως θέλει ἄς συνδυάση. Μοναχὰ χῶρες Ἑλληνικὲς νὰ μὴν παραχωρήση, μοναχὰ πληθυσμοὺς Ἕλληνικοὺς νὰ μὴν πουλήση, μοναχὰ νὰ ξεχάση πέρα καὶ πέρα τὸ φυσικὸ του, τὴν ὑποχωρητικότη, ἔταν πρόκειται γι' αὐτὰ! Καλὸ ταξίδι λοιπόν!

ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. Ἀφομοίωση ἄμεση ἢ διαπαιδαγώγηση πρῶτα ἔθνικὴ καὶ πολιτικὴ; ρωτοῦσε ὁ «Ἕλληνας» τῆς «Ἐστίας». Τοῦ ἀποκρίθηκε φαρδεῖα πλατεῖα ὁ Μπούσιος στὴν «Ἀκρόπολη»: Ἄμεση ἀφομοίωση. Κ' ἔμεις τὸ ἴδιο λέμε, ἔπως τὸ γράψαμε καὶ σ' ἓνα ἄρθρο προηγούμενο. Κι ἂν εἶναι δύσκολο νὰ γίνουν ταχτικὲς συμπληρωματικὲς ἐκλογές, πρέπει μὲ κάποιον τρόπο νὰντιπροσωπευτῇ ἡ Μακεδονία καὶ οἱ ἄλλες νέες χῶρες, ὡς ποὺ νὰ γίνουν νέες ἐκλογές σ' ἔλο τὸ Κράτος, κι ἔχι νὰ καθουμάστε μὲ μισὴ Βουλὴ. Κίντυνος ἐσωτερικὸς κανένας δὲν ὑπάρχει, ἂν φυλαχτοῦμε ἀπ' τοὺς ἐξωτερικοὺς, ποὺ τοὺς ὑπέδειξε ὁ Μπούσιος. Στὴ Βουργαρία ὡς τώρα εἶταν 800.000 Μουσουλμάνοι. Μήπως ἀκούστηκε κανένα κίνημά τους, καμμιά ἐπανάσταση; Ἡ μήπως ἀκούστηκε τέτιο στὴ Βοσνία; Ἡ προηγήθηκε τάχα ἐκεῖ ἡ κοινωνικὴ καὶ γλωσσικὴ τους ἀφομοίωση; Ἀφοῦ καὶ σήμερα στὴ Βάρνα κ' ἓνα γύρο καὶ σ' ἄλλα μέρη τῆς Βουργαρίας πιότερα Τούρκικα ἀκοὺς παρὰ Βουργαρικά. Καὶ ἡ διαπαιδαγώγηση ἢ ἔθνικὴ ἄς πηγαίῃ κι αὐτὴ προσεχτικὰ στὸ δρόμο τῆς καὶ παράλληλα ἄς πολεμήσουμε μ' ὅσα ἀράδιασε ὁ «Ἕλληνας»: «Διοίκησιν χαλκέντερον καὶ παντεπόπιδα», «Ἀστυνομίαν ἀγρυπνον», Δικαστὲς ἔχι γραφειοκράτες, κληρο καὶ δασκάλους ἔπως πρέπει, δασκάλους-Σπυρομήλιους, ἔπως θὰ λέγαμε ἔμεις, κτλ.

Ὁ ἀνάκατος Μακεδονίτικος πληθυσμὸς ἄς εἴῃ εὐνομία καὶ ἀσφάλεια κι ἄς νούση τὴν εὐζωῖα του νάνεβῃ μερικοὺς βαθμοὺς, κ' ἔννοια σας, δὲ χρειάζεται' ἄλλο τίποτα. Ξέρετε πῶς σκέφτεται; Δὲν πιστεύουμε νὰ σκέφτεται πολὺ ἀλλοιώτικα ἀπὸ κάποιον Τούρκο τῆς Ἀνατ. Ρωμυλίας, ποῦ γινε καὶ βουλευτῆς, νομίζουμε, στὴ Σοβράνιε καὶ ποῦλεγε: Μπὲν μποὺ πολιτικάλαρντὰν χίτς ἀγναμάμ. Λέφ βάρμη, λέφ; Δηλ.: Ἐγὼ ἀπὸ τούτες τίς πολιτικολογίες δὲ σκαμπάζω. Ἀπὸ λεπτά, μάλιστα (λέφ, τὸ βουργαρίκο φράγκο μὲ τὸ λεοντάρι πάνω).

Λοιπόν, τὸ ξαναλέμε, πρέπει ἄμεσα νὰ γίνη ἡ ἀφομοίωση κ' ἡ τυπικὴ προσάρτηση, ἀφοῦ οὐσιαστικά ἐγινε ἡ προσάρτηση, ἔπως τὸ παρατήρησε κι ὁ Μπούσιος. Γι' αὐτὸ καὶ χαρήκαμε μὲ τίς σκετικὲς δῆλωσες τοῦ Βενιζέλου ἔτι καὶ ἡ Κυβέρνηση δὲ σκέφτεται ἀλλοιώτικα. Μήπως ἔμως ὑπάρχει καμμιά διχογνωμία μὲ τὸ Ρέπουλη;

ΚΙ ΑΛΛΑ ΝΟΜΟΣΚΕΔΙΑ, ΑΛΛΑ. Ἐίχαμε μιλήσει γιὰ τὰ νομοσκέδια τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ὑστερ' ἀπὸ κείνα ὑποβάλλθηκαν κι ἄλλα μὲ τὸ σωρὸ ἀπὸ τὸ Ραχιτιβάνη—δὲν τὸ φκιάνει ἔτσι δὲ τὸνομά του;— κι ἀπ' τὸ Ρέπουλη. Δηλ. διαγωνίζονται οἱ ὑπουργοί μας, ποιὸς νὰ φέρῃ πιότερα νομοσκέδια. Ἄλλὰ πότε θὰ συζητηθοῦνε καὶ θὰ ψηφιστοῦν; Πότε θὰ χροῦμε τὸ νέο Ὑπουργεῖο τῆς Συγκοινωνίας; Ἡ Βουλὴ διάκοψε καὶ καλὸ Μάρτη, σοῦ λένε, θὰ ξανακοπιᾶση. Καλὰ ἓνα μῆνα διακοπή, ἀφοῦ θὰ λείπη ὁ Πρωθυπουργός. Μὰ δυό, δὲν πάει πολὺ;

ΦΤΗΝΕΙΑ! Κι ὁ Ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ὑπόδαλε νομοσκέδιο γιὰ μερικὴ μεταρρύθμιση στὸ δασμολόγιο. Κατεβάζει τὸ δασμὸ στὸ ρίζι 9 λεφτὰ τὴν ὀκά, στὴ ζάχαρη 11, στὸν καφέ 65, στίς κονσέρβες (ζαμπόνι, σαλάμι, ἀστακοὺς κτλ.) ἀπὸ 2.90 σὲ 72 1)2 λεφτὰ, στίς σαρδέλες ἀπὸ 2.90 σὲ 1 δρ. κτλ. Ἐπίσης σι' αὐτοκίνητα, στὰ ποδήλατα, στὴ μπενζίνα. Στίς νέες χώρες ἀπ' τὴν ἄλλη ἀνέθηκε ὁ γενικὸς δασμὸς ἀπὸ 11 σὲ 15 ο)ο καὶ τὸ πετρόλαδο φορολογήθηκε μὲ 20 λεφτὰ. Ὅλ' αὐτὰ δὲ μᾶς εὐχαριστοῦν παρὰ ὡς προσωρινὰ μέτρα, ἔπως καὶ χαρακτηρίστηκαν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ὑπουργό, ποὺ πολλὸ ἔξυπνα ὁ Κ. Σ. στὴν «Ἐστία» ἐσατύρισε τὴν ἀπόφασή του γιὰ τὴ ζάχαρη. Καὶ γιὰ τὸ πετρόλαδο ὑποθέτουμε πὼς ἐπιβλήθηκε ἡ φορολογία τῶν 20 λεφτῶν στίς νέες χώρες ὡς δοκιμαστικὸ μέτρο, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ λιγοστέψῃ ὁ φόρος κατόπι γιὰ ἔλο τὸ Κράτος. Ἄλλοιὼς δὲν τὸν παινεύουμε τὸ φόρο αὐτόνε. Καὶ γιὰ ταυτοκίνητα καὶ τὰ ποδήλατα δὲν καταλαβαίνουμε, ποιὰ μεγάλη ἀνάγκη ὑπαγόρεψε τὸν κατεβασμὸ τοῦ δασμοῦ, ἔξὸν ἔπου πρόκειται γιὰ τὴ συγκοινωνία.

ΚΟΝΦΟΥΖΙΟ. Ἀντιγράφουμε ἀπ' τὴν «Ἐστία»: «Χάρις εἰς τὸ στρυφνὸν τῆς ἐπισήμου Ἑλληνικῆς φρασεολογίας, ἡ δημοσίευσίς τῶν τροποποιήσεων τοῦ δασμολογίου, αἱ ὑποβληθεῖσαι χθὲς εἰς τὴν Βουλὴν

καὶ δημοσιευόμεναι αὐτούσιοι: σήμερον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐπροξένησαν καταπληκτικὴν σύγχυσιν εἰς τὸ κοινόν. Εἰς τὰς λαϊκὰς μάλιστα συνοικίας ἐθεωρήθη ὅτι ἐπίκειται ὕψωσις τῶν δασμῶν καὶ ἡκούσθησαν θρήνοι καὶ ὄδυμοι.

Ἄλλὰ καὶ αἱ ἐφημερίδες ἐπέτειναν τὴν σύγχυσιν, διαιρεθεῖσαι εἰς τρεῖς κατηγορίας. Ὑπάρχουν μερικαί, αἱ ὁποῖαι πίσω ἀπὸ τὴν στρυφνότητα τοῦ ὕψους διέγνωσαν περὶ τίνος πρόκειται καὶ τὸ ἐξήγησαν. Ὑπάρχουν ἄλλαι αἱ ὁποῖαι αὐτὴν τὴν φροντίδα τὴν ἄφησαν εἰς τοὺς ἀναγνώστας των, ἀρκεσθεῖσαι νὰ δημοσιεύσουν τὰ ἱερογλυφικὰ ἔπως τὰ ἔλαβαν. Καὶ τέλος ὑπάρχουν καὶ ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι ἐφαντάστησαν αὔξησιν τῶν δασμῶν καὶ τὴν ἐσχολίασαν δυσμενῶς.

Τὸ κοινὸν περιμένον νὰ φωτισθῇ καὶ καταφεύγον εἰς τὰ φῶτα τῶν ἐφημερίδων, ἐσυγχύζετο ἀκόμη περισσώτερον· καὶ τὸ κομρῶζιο ἐξηκολούθει καὶ ἴσως ἐξακολουθεῖ. Καὶ βέβαια ἐξακολουθεῖ καὶ θὰ ἐξακολουθῇ, ὡς κυρὰ «Ἐστία», ἔσο τοῦ λόγου σοῦ καὶ ἔλο τὸ ἐσνάφι δὲ μολογάτε τὴ γλωσσικὴ ἀλήθεια, κ' οἱ ἄλλες δημοσιεύουν «αὐτούσια», καὶ λόγου σοῦ ἀλλάζεις τὴν οὐσία καὶ τὴν πίστη σοῦ ἔπως σοῦ συμφέρνει!

Ο ΜΠΕΝΑΚΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ. Ὁ Μπενάκης λοιπὸν ἐδέχτηκε νὰ γίνη κυβερνητικὸς ὑποψήφιος γιὰ τὴ δημαρχία. Βρίσκουμε τὸ πρᾶμα πολὺ εὐχάριστο, γιὰτὶ μᾶς ἔδειξε ὡς τώρα ὁ Μπενάκης πόσο πρακτικὸς καὶ τῆς δουλειᾶς ἀνθρώπος εἶναι, πόσο δραστήρια ἐργάζεται καὶ ἀποτελεσματικὰ πιάνοντας τὸν ταῦρο ἴσια π'ὸ τὰ κέρατα. Τὴν καλλιέργεια τοῦ αἰγυφτιακοῦ μπαμπακιοῦ σ' αὐτόνε τὴ χρωστάμε, κι ἂ δὲν ἐδιαδόθηκε πέρα καὶ πέρα δὲ φταίει αὐτός, παρὰ ἡ γραφειοκρατία καὶ ἡ ἐπίσημη στενοκεφαλιά. Καὶ τώρα ἡ δημαρχικὴ ἀρχὴ θὰ βρῇ ἀκριβῶς τὸν ἀνθρώπο ποὺ χρειάζεται, κ' ἔχουμε πολλὰ πρᾶματα νὰ περιμένουμε. Ἄν ἔχι ἄλλο, ἀλλὰ τοῦλάχιστο θὰ φτειάσῃ δρόμους ἀνθρωπινούς, γιὰ νὰ χαιρεταὶ τὸ αὐτοκίνητό του καὶ νὰ μὴν παραγγέλῃ ἀεροπλάνα! Μὰ ὁ Μπενάκης, θὰ μᾶς ποῦνε ἴσως, εἶναι πλουτοκράτης καὶ δὲν πρέπει, ἔμεις ἐδῶ τοῦλάχιστο, νὰ τὸν ὑποστηρίξουμε. Μάλιστα, ἀπαντοῦμε, εἶναι πλουτοκράτης. Γι' αὐτὸ καὶ δὲ θὰ θέλαμε νὰ τὸν ἔχουμε νομοθέτη ἄξαφνα γιὰ ἰδιοχτησίας ζητήματα, γιὰ τὸ ἀγροτικὸ, γιὰ τὴ φορολογία τοῦ κεφάλαιου κλπ., ἂν κ' ἐδῶ πέρα ἀκόμα ἔχει νὰ κἀνῃ καὶ ὁ πατριωτισμός, καὶ ὁ Μπενάκης φαίνεται καὶ πατριώτης. Ἄλλὰ γιὰ τὴ δημαρχία; Γιὰ σκεφτήτε λιγάκι, τ' εἶναι προτιμότερο: Νὰ γίνη δήμαρχός μας

ένας πούχει πιά γίνει πλουτοκράτης στη ράχη τῶν φελλάχων ἢ ένας πού σοῦ ξεφυτρώνει πλουτοκράτης ἀπὸ τὸ δημαρχιλίκι; Δὲν εἶναι προτιμότερο τὸ πρῶτο; Λοιπὸν ἀσπύρο δλοι τοῦ Μπενάκη!

500.000.000. Τὸ νέο μας δάνειο! Οὔτε λίγα, οὔτε πολλά, ἔ; Τὸνομά του δηλ. εἶναι πεντακόσα, γιατί ἐκεῖνα πού θὰ πάρουμε πραγματικά, κ' ἐμεῖς δὲν ξέρομε πόσα θάναι. Τετρακόσα ἢ κάτι παραπάνου. Θὰ πάρουμε τετρακόσα, θὰ πλερώσουμε πεντακόσα καὶ θὰ μποῦμε καὶ κάτου ἀπὸ 'να νέο χαρατῖσι γιὰ μισὸ αἰῶνα τοῦλάχιστο! Καὶ τὸ θὰ πάρουμε, κὶ αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό, γιατί σκεδὸν τίποτα, κάτι ψίχουλα θὰ μείνουνε στὰ χέρια μας. Τὰ ρέστα οὔτε θὰ τὸ κουνήσουν ἀπὸ τὸν τόπο τους, ἀλλὰ θὰ μασκαρευτοῦνε καὶ θὰ μᾶς ἔρθουνε ὡς φουγάρα, ὡς κανόνια κτλ. Χύνομε δηλ. τὸ αἷμά μας — μᾶς στέλνουνε ἄφωνα σύνεργα γι' αὐτὸ—γινόμεστε καὶ οἰκονομικὰ ὑπόδουλοι ἢ σωστότερα δούλοι, χτήνη. Αὐτὲς εἶναι οἱ δουλαιὲς τῆς κεφαλαιοκρατίας! Κὶ αὐτὴ εἶν' ἡ Ἀνατολή, κὶ αὐτὴ ἡ Δύση! Ἄχ, ὡς πότε, παλληκάρια, κτλ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΛΙΘΙΑ. Ἔτσι χαρακτηρίζει ὁ Παρισιάνικος «Χρόνος» τὴν πολιτικὴ τῆς Γαλλικῆς Κυβέρνησης καὶ τῆς Ἑγγλέζικης, πού ἐνθ' θέλουν τὴν εἰρήνην καὶ γι' αὐτὸ εἶναι συμφέρο τους νὰ υποστηρίξουνε Ἑλλάδα καὶ Σερβία καὶ νὰ τὶς δανείσουν, τὰ καταφέρνουν ἔτσι, ὥστε μὲ Γαλλικὰ χρήματα οἱ Τοῦρκοι, γερμανόφιλοι κιάλας τώρα, νάγοράζουνε Ἑγγλέζικα θωρακωτὰ! Ἴσως νὰ ἔχη δίκιο ὁ «Χρόνος», ἴσως καὶ νὰ μὴν ἔχη, δηλ. **θέλοντας** οἱ Κυβερνήσεις πού κατηγορεῖ νὰ κάνουν τὸν ἠλιθία. Δὲ θέλουμε, ἀλήθεια, αὐτὸ νὰ τὸ πιστέψουμε, ἀλλὰ κείνο πού θέλουμε νὰ ποῦμε εἶναι ἐτι ἢ ἠλιθιότητά τους ξεσπάζει στὸ δικό μας τὸ κεφάλι, κὶ ἂν εἴταν νὰ φροντίσουνε γιὰ τὸ δικό τους, θάτανε πιδ προσεχτικὲς. Ὅπως κὶ ἂν εἶναι, ὁ «Χρόνος» συμβουλεύει οἰκονομικὴ ὑποστήριξη Ἑλλάδας καὶ Σερβίας καὶ οἰκονομικόνε ἀποκλεισμὸ τῆς Τουρκίας.

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΚΟΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ. Γράφουμ' ἄλλοθ γιὰ ἐκπαιδευτικά. Ἐδῶ ἄς σημειώσουμε ἀκόμη ἐτι καὶ στὴν ἐξακολούθηση τῆς κριτικῆς τοῦ κ. Ἐξ. δὲ βλέπουμε κανένα σοβαρὸ ἐπιχειρημα ἐνάντια στὰ ἔσα προτείνουν τὰ νομοσκέδια. Ἐξακολουθεῖ μὲ τὸν ἴδιο χαβά. Ρωτάει π. χ. «Πῶς ἐνθ' τὸ ἐπταετὲς γυμνάσιον(ἔτσι λέει τὸ Ἑλλ. σχολ. + γυμν.) ἔθεωρεῖτο μέχρι τοῦδε ἀνεπαρκὲς κτλ., ἤδη οὐ μόνον δὲν αὐξάνονται τὰ ἔτη...ἀλλὰ καὶ περικόπτονται...;» Καὶ τοὺς λόγους, ἐτι τώρα τὰ παιδιὰ τοῦ ἐξάχρονου γυμνασίου θὰ προέρχονται ἀπὸ ἐξάχρονο κὶ ἔχι τετράχρονο δημ. σχολεῖδ καὶ ἐτι τὰ ἔξ αὐτὰ γυμνασιακὰ χρόνια θάποτελοῦνε ἕνα κύκλο καὶ θάποφεύγουμε τὶς περιττὲς ἐπανάληψες, δὲν τοὺς νομίζει σημαντικούς. Οἱ ἐπανάληψες, λέει,

πού γίνονται εἶνε ἀσήμαντες καὶ δὲ γίνονται σ' ἔλα τὰ μαθήματα καὶ ἀμφιβάλλει, λέει, ἂν τὸ νέο δημ. σχολεῖδ «θὰ μορφοῖ τοὺς ἀποφοίτους...ὥστε ἐντὸς ἔξ ἐτῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ νὰ μανθάνουν ἐκεῖνα» πού κατὰ τὴ γνώμη του «μόνον ἐντὸς ὀκτώ ἐτῶν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διδαχθῶσιν». Τί σοφιστικὰ πού τὰ λέτε, κ. Ἐξ. ἢ ὠ λῶστε Πῶλε! πού θάλεγε κὶ ὁ Σωκράτης; Τοῦτο νὰ μᾶς πῆτε: Θὰ μορφώνονται οἱ μαθητὲς τοῦ νέου δημ. σχολεῖδ, μὲ τὴν προϋπόθεση πάντα ἐτι ὑπάρχει τὸ κατάλληλο διδαχτικὸ προσωπικὸ, τέτιο ὥστε στὰ ἔξι χρόνια τοῦ γυμνασίου νὰ μαθαίνουν πολὺ καλύτερα καὶ βαθύτερα, ἔχι πιδ πολλὰ μαθήματα, ἀλλὰ ἔσα ἀκριβῶς στραβομαθαίνουν τώρα στὸ μὲ δυὸ κύκλους ἐφτάχρονο δικό σας γυμνάσιο οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ τωρινοῦ δημ. σχολεῖδ; Ἔτσι νὰ συγκρίνετε χωρὶς νὰ μπερδεύετε τὰ ζητήματα.

Ἄν θὰ προστεθοῦν κὶ ἄλλα μαθήματα ἢ ἂν θάφαιρεθοῦν καὶ πῶς θὰ κανονισθοῦν οἱ ὄρες, πρέπει νὰ ξεταστοῦν ξεχωριστὰ καὶ νὰ συγκρίνουνται μὲ δμοια τους. Καὶ γιὰ τὶς ἐπανάληψες λέμε ἐτι δὲν εἶναι ἀσήμαντες καθόλου, ἀλλὰ σημαντικώτατες καὶ πάρα πολλές κὶ ἂ δὲ γίνονται σ' ἔλα τὰ μαθήματα, γίνονται ἄμως στὰ πιότερα κ' ἐκεῖνα ἀκριβῶς πού τρῶνε ὄλες τὶς ὄρες τοῦ σχολεῖδ. Ὅσο γιὰ τὰ ὠρολόγια πάλι πού ἀντιγράφει, δὲ μᾶς πείθει ὁ κ. Ἐξ. γιατί κ' ἐδῶ τὸ ζήτημα εἶναι, ἔχι τί γίνεται ἄλλοθ ὅπου λειτουργοῦν πιδ πολυτάξια καὶ τέλεια γυμνάσια, ἀλλὰ ἂν μὲ τὸ νέο σύστημα μπορεῖ νὰ διδαχτῆ καλύτερα ἔση ὅλη διδάσκαται τώρα καὶ σ' ὄσες ὄρες διδάσκαται κὶ ἂν εἶναι δυνατό νὰ προστεθῆ κάτι ἢ νάντικατασταθῆ μὲ ἄλλο χρησιμώτερο. Οἱ μηχανικὲς πάλι δυσκολίες πού βρίσκει γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ κλασικοῦ καὶ τοῦ πραγματικοῦ γυμνασίου, στὸ ἴδιο σπῖτι καὶ μ' ἕνα γυμνασιαρχῆ, μποροῦν νὰ οἰκονομηθοῦν. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουνε σπῖτια εὐρύχωρα, δὲν εἶναι λόγος αὐτὸς γιὰ νὰ πολεμηθοῦν τὰ νομοσκέδια. Πρέπει νὰ κάνουμε τὴ δουλειὰ μας ἔσο πιδ σωστὰ μποροῦμε μὲ ἔτι ἔχουμε καὶ δὲν ἔχουμε, ὅπως εἶπε καὶ ὁ Κουντουριώτης.

ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΙ Ο ΖΟΛΑ! Καὶ γιὰ νάφήσουμε κατὰ μέρος τὰ ἐκπαιδευτικά, μάθατε καὶ τὸ νέο; Ὁ Ζολά, λέει ὁ Γάλλος Δεπελλετιέ, εἴτανε Ἑλληνας, ἀπὸ καταγωγή του. Νά κὶ ἄλλος λοιπὸν ἀκόμη κοντὰ στὸν Κοροικανὸ πού εἶχε «τὸν Ταῦγετο πατρίδα». Νά κὶ ἄλλη νέα δόξα μας! Ἄς εἶναι πού μᾶς ἀποζημιώνουνε τοῦλάχιστο οἱ Εὐρωπαῖοι γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ὑποδούλωση, πού λέγαμε πάρα πάνου, καὶ γιὰ ἐτι ἄλλο κακὸ μᾶς κάνουν. Μᾶς δίνουν δόξα καὶ γροθιές. Τί ἄλλο θέμε; Ἄς τὰ ἀπολάψουμε — κὶ ἄς κόψουμε κ' ἐμεῖς τώρα τὴν ἐπιθεώρηση, γιὰτ' ἔχομ' αὔριο Χριστούγεννα.